

Programul
Învățare pe
toată durata vieții

Cu suportul Programului Jean Monnet al Uniunii Europene

BULETIN

EUROPEAN

NEWSLETTER

2015 Ediția de toamnă / Autumn Edition

GHIDUL INTEGRĂRII EUROPENE

Rubrică coordonată de Vasile Cucerescu

Politica europeană pentru vecinătate în proces de revizuire

Uniunea Europeană și-a propus să organizeze două seminarii geografice privind politica sa de vecinătate. Ambele seminarii sunt importante în cadrul procedurii de consultare asupra viitorului relațiilor Uniunii Europene cu vecinii săi. Politica europeană pentru vecinătate se aplică pentru două mari grupuri de state vecine ale Uniunii Europene: Europa de Est – Armenia, Azerbaidjan, Belarus, Georgia, Moldova, Ucraina; Orientul Apropiat și Africa de Nord – Algeria, Egipt, Iordania, Israel, Libia, Liban, Maroc, Palestina, Siria, Tunisia.

Politica europeană pentru vecinătate oferă țărilor partenerilor posibilitatea de participa în activitățile Uniunii Europene printr-o cooperare mai extinsă în domeniile politic, economic, cultural și de securitate. Cooperarea în aceste domenii se face pe valori și interese comune: democrație, supremația legii, respectarea drepturilor omului și coeziune socială. Politica europeană pentru vecinătate beneficiază de sprijin financiar, instrumente de integrare economică și acces pe piața Uniunii Europene, instrumente de facilitare a călătoriilor în Uniunea Europeană, precum și de suport tehnic.

Primul seminar „O vecinătate în schimbare” a avut loc la Tbilisi, Georgia, în perioada 22-23 iunie 2015. Seminarul de la Tbilisi s-a axat în principal pe cooperarea Uniunii Europene cu țările din Parteneriatul Estic. Direcțiile principale ale discuțiilor au fost: țări diferite, abordări diferite; o politică pe mai multe niveluri; stabilitate, democrație și supremația legii.

Al doilea seminar se va desfășura la începutul anului 2016 în una dintre țările bazinului Mării Mediteraneene.

Forumul avocaților drepturilor omului

La Chișinău în perioada 21-22 februarie anul curent s-a desfășurat conferința „Garanții și imunități suplimentare pentru avocații drepturilor omului”.

La eveniment au participat juriști din diferite state, precum Azerbaidjan, Belarus, Moldova, Rusia și Ucraina. La conferință au asistat reprezentanții Misiunii Norvegiene de Experți pentru Promovarea Supremației Legii în Moldova (NORLAM), Consiliului Europei, Comisiei Internaționale a Juriștilor (ICJ), precum și avocați, juriști și reprezentanți ai diferitor organizații neguvernamentale.

Discuțiile au fost axate pe identificarea instrumentelor existente ce pot să-i apere pe cei care activează în domeniul drepturilor omului și să le garanteze siguranța și independența.

Totodată au fost discutate problemele generale cu care se confruntă apărătorii drepturilor omului ce au generat evidențierea necesității elaborării un plan de acțiuni destinate consolidării eficienței activității avocaților.

Această reuniune a devenit un adevărat forum la care a persistat un spirit de solidaritate cu cei ce au avut de suferit în urma activității de apărare a drepturilor omului.

UE – MOLDOVA

Rubrică coordonată de Violeta Melnic

Conferința Internațională Viitorul parteneriatului NATO în Republica Moldova

La 3 iunie 2015, la Chișinău a avut loc conferința internațională Viitorul parteneriatului NATO în Republica Moldova în condițiile unor noi provocări regionale, prilejuită de vizita la Chișinău a delegaților Comitetului pentru Parteneriate și Cooperare în domeniul securității din țările membre NATO și a asistentului adjunct al Secretarului General al NATO pe Politici de Securitate, James Appathurai.

Violeta Melnic, care a reprezentat Republica Moldova în cadrul misiunii Uniunii Europene de instruire militară și consiliere pentru forțele de apărare și de securitate din Mali, a participat la panelul de discuții Implicarea femeilor în sectorul de securitate și apărare.

La acest eveniment, au participat reprezentanți ai Ministerului Apărării, Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene, UN Women in Moldova, OSCE, grupului de lucru pentru reforma sectorului de securitate DCAF, Academiei Militare „Alexandru cel Bun”. În cadrul acestui panel de discuții au fost abordate rezoluțiile ONU privind rolul femeilor în sectorul de securitate și apărare, documentele Uniunii Europene și bunele practici ale statelor membre privind implementarea acestor rezoluții.

Consultările bilaterale Republica Moldova – Uniunea Europeană în domeniul de gestionare a crizelor

La 5 iunie 2015, în incinta Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene au avut loc consultările bilaterale Republica Moldova – Uniunea Europeană în domeniul Politicii de Securitate și Apărare Comună a Uniunii Europene.

La reuniune au participat reprezentanți ai Serviciului European de Gestionare a Crizelor, Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene, Ministerului Justiției, Ministerului Apărării, Ministerului Afacerilor Interne, Consiliului Suprem de Securitate, Serviciului de Informații și Securitate.

La acest eveniment Violeta Melnic a prezentat experiența de participare a Republicii Moldova în operațiunile Uniunii Europene de gestionare a crizelor și în special participarea în perioada iunie-decembrie 2014, în EUTM Mali, training privind drepturile omului și chestiunile de gender.

În cadrul consultărilor bilaterale Republica Moldova – Uniunea Europeană au fost analizate proiectul Legii cu privire la participarea Republicii Moldova la misiunile internaționale, Bunele practici ale statelor membre ale Uniunii Europene cu privire la detașarea personalului în misiunile internaționale, Acordul între Republica Moldova și Uniunea Europeană privind procedurile de securitate pentru schimbul informațiilor clasificate, ultimele evoluții ale alinierii Republicii Moldova la Politica Europeană și de Securitate Comună.

Întrevederea Primului-ministru interimar al Republicii Moldova, Natalia Gherman, cu Comisarul European pentru Politica de Vecinătate și Negocieri de Extindere, Johannes Hahn

La 25 iunie 2015, Primul-ministru interimar al Republicii Moldova, Natalia Gherman, a avut o întrevedere cu Comisarul European pentru Politica de Vecinătate și Negocieri de Extindere, Johannes Hahn.

Oficialii au făcut schimb de opinii privind evoluțiile de pe agenda Republicii Moldova – Uniunea Europeană.

Un subiect distinct al discuțiilor l-a constituit perspectiva asistenței tehnice oferite Republicii Moldova de către Uniunea Europeană. În acest sens, partea europeană și-a exprimat disponibilitatea de a ajuta în continuare Republica Moldova în vederea implementării Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană, inclusiv prin intermediul programelor și agențiilor Uniunii Europene.

La fel, părțile au căzut de acord asupra activității în Republica Moldova a consilierilor de nivel înalt din partea Uniunii Europene. În acest sens, au fost identificate domeniile în care Uniunea Europeană poate sprijini Republica Moldova. Părțile s-au referit la situația internă din Republica Moldova, precum și la evoluțiile regionale.

UNIUNEA EUROPEANĂ: POLITICI COMUNE

Rubrică coordonată de Mihai Hachi

Politica fiscală, cea mai puțin reglementată politică europeană

Politica fiscală constituie una dintre cele circa 40 de politici europene comune, fiind domeniul cel mai puțin reglementat din cadrul politicilor Uniunii Europene. Această situație se datorează sistemelor economice diferite ale statelor membre care doresc să-și mențină suveranitatea fiscală în raport cu celelalte state. Uniunea Europeană nu are un rol direct în colectarea impozitelor sau în stabilirea cotelor de impozitare. Valoarea impozitului plătit se stabilește la nivelul statelor membre, nu la nivel european.

Politica fiscală este o componentă a politicii financiare a statului, care cuprinde ansamblul reglementărilor privind stabilirea și perceperea impozitelor și taxelor, concretizând opțiunile statului în materie de impozite și taxe. Politica fiscală are trei mari componente:

- impozitarea directă, adică responsabilitatea statelor membre și includ impozitul pe profit;
- impozitarea indirectă ce afectează libera circulație a bunurilor și serviciilor;
- contribuții pentru securitatea socială.

Impozitele indirecte sunt percepute pe producție și pe consum și nu rămân în sarcina celor care le achită (comercianții). Ele sunt suportate de către consumatorii finali, fiind incluse în prețurile de vânzare ale bunurilor și serviciilor (TVA și accize).

Impozitele directe sunt suportate de către contribuabilul care le plătește și includ impozitul pe venit, impozitul pe profit, impozitul pe cifra de afaceri a societăților comerciale, impozitul pe avere și majoritatea impozitelor locale (pe clădiri, pe terenuri).

Contribuțiile pentru securitatea socială sunt prelevări obligatorii percepute de către organizațiile care se ocupă de securitatea socială pentru a garanta celor asigurați un venit în caz de apariție a unor riscuri (boală, accident de muncă, invaliditate, ajutor de șomaj, bătrânețe). Aceste contribuții sunt plătite atât de către salariați, cât și de angajatori.

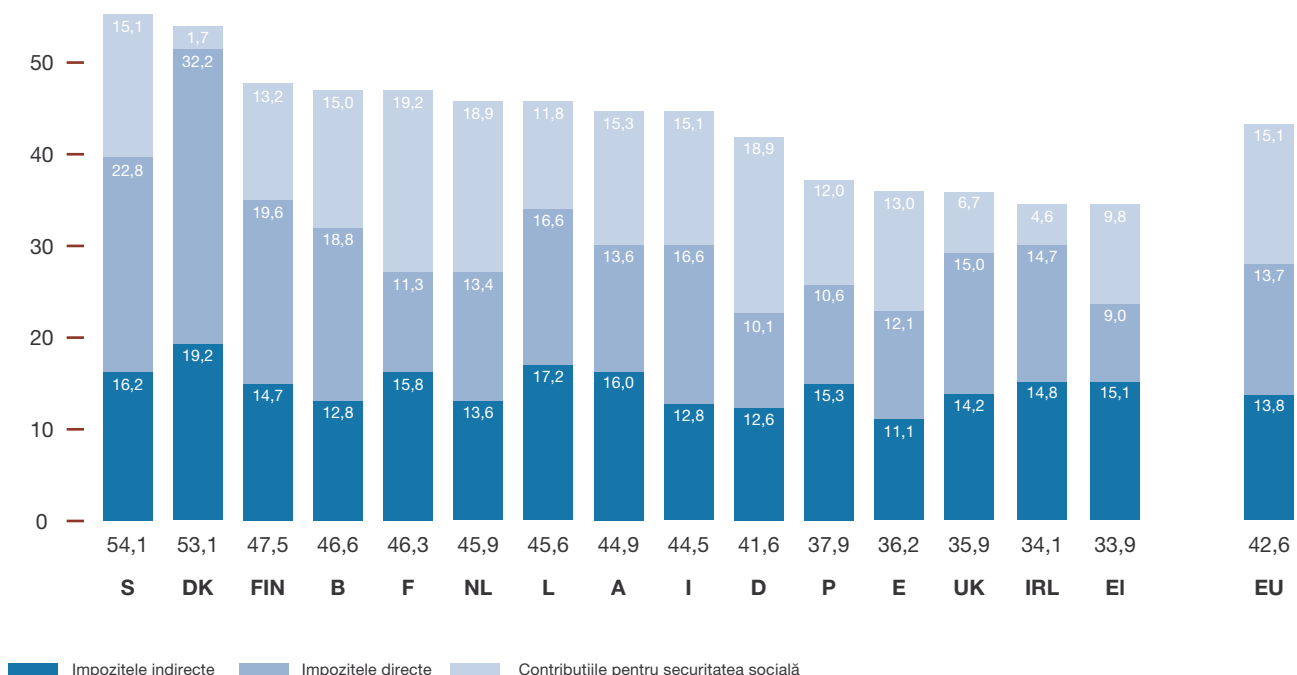
Obiectivele principale ale politicii fiscale europene constau în:

- înlăturarea diferențelor în ceea ce privește cotele și metodele de aplicare a impozitelor indirecte; obiectivul vizează TVA și accizele;
- minimizarea posibilităților de evaziune și evitarea dublei impuneri în domeniul fiscalității directe pe baza acordurilor bilaterale între statele membre;
- evitarea efectelor negative ale concurenței între statele membre, în special evitarea transferului bazei fiscale prin fenomenul de migrație a firmelor aflate în căutarea unui regim fiscal mai favorabil.

Sistemul fiscal în statele membre ale Uniunii Europene este diferit.

În concluzie, putem afirma că tendința principală în sistemul fiscal al Uniunii Europene este de **armonizare a taxelor indirecte** la circulația bunurilor și serviciilor. În domeniul fiscalității **directe** și a contribuțiilor sociale obligatorii nu se urmărește armonizarea, acest compartiment rămâne la discreția statelor membre ale Uniunii Europene (aplicându-se principiul subsidiarității). Impozitele și contribuțiile sociale reprezintă actualmente **principalele surse ale venitului bugetar**, cota acestora în venitul bugetar general depășind în mai multe state 50%. În țările mai dezvoltate și statele zonei EURO presiunea fiscală este mai înaltă.

Sistemul fiscal în statele membre ale Uniunii Europene

DIALOG (INTER)CULTURAL

Rubrică coordonată de Carolina Dodu-Savca

Digitalizarea patrimoniului cultural european

Mondializarea și digitalizarea domeniilor cheie ale societății a antrenat noi obiective în sfera culturală. Prioritatea culturală devine o competență recunoscută de-abia în 1992 prin Tratatul de la Maastricht. Astăzi susținerea domeniului cultural și al creativității este materializată în cadrul mai multor programe europene care permit dezvoltarea economică și socială complexă. Sectorul cultural și creativ beneficiază de 4,5 % din PIB-ul Uniunii Europene și este reglementat prin Planul de acțiune culturală a Comisiei Europene, aprobat în 1977 (și prin directiva „Televiziune fără frontiere”, din 1989 etc.).

Antreprenoriatul cultural și creativ este un pilon esențial al economiei imateriale a Uniunii Europene. Capitalul social și artistic al Europei include produse, cunoștințe și tradiții create și cultivate de cetățenii europeni. În cadrul programelor europene de dezvoltare pentru perioada 2014-2020, Comisia Europeană a acordat finanțări substanțiale pentru conservarea patrimoniului cultural. Fondurile structurale și de investiții, dar și o serie de programe precum *Programul Cadru Orizont 2020*, *Europa creativă*, *Erasmus+* și *Europa* pentru cetățeni sau proiecte *Europa Nostra* și altele sunt axate pe infrastructură, digitalizare, cercetare și competențe culturale, educație, formare și sensibilizare.

Moldova – câștigătoarea Premiului Europa Nostra 2015

Premiul pentru Patrimoniul cultural 2015 *Europa Nostra* este unul dintre cele mai prestigioase distincții acordate de Comisia Europeană pentru excelență și dedicație, creativitate și inovație în domeniile artei, în sfera comunitară și media, de la arhitectură rurală și urbană la artizanat și de la arheologie terestră și subacvatică la situri industriale și tehnologice. Patrimoniul cultural regroupează toate arile: patrimoniul cultural, ecologic și agricol, obiectivele culturale peisagistice sau construite (orașe, străzi, piețe, parcuri etc.).

La 14 aprilie anul curent, Comisia Europeană și *Europa Nostra* au anunțat câștigătorii premiului Uniunii Europene pentru Patrimoniul Cultural. Premiile au fost acordate pe patru categorii: conservare și protejare; cercetare și digitalizare; implicare și servicii aduse patrimoniului; educație, formare

și creșterea gradului de conștientizare. Țările eligibile pentru premiul Europa Nostra au fost: Andorra, Armenia, Azerbaidjan, Belarus, Vatican, Georgia, Kosovo, Liechtenstein, Moldova, Monaco, Rusia, San Marino, Elveția și Ucraina.

Printre cei 28 de premiați s-a regăsit și Moldova, distinsă la categoria „educație și creșterea gradului de conștientizare”. În cadrul ceremoniei de premiere din 11 iunie curent, la Primăria Oslo, șapte proiecte au obținut Marele Premiu de €10,000 fiecare.

Europeana – fondul numeric de carte, cunoaștere, știință, cultură și creație

Lansată sub egida Comisiei Europene în 2008, *Europeana (La bibliothèque en ligne Europeana)* este cea mai mare bază documentară digitală a Europei culturale.

Peste 30 de milioane de articole din cele mai prestigioase muzee, arhive, galerii, expoziții din Europa se regăsesc la un click distanță, printr-un acces unic și multilingv, în format diversificat (text, imagini, audio/video etc.). În cadrul proiectului Biblioteca Europeană (The European Library) au participat peste 47 biblioteci naționale din Uniunea Europeană și o serie de actori ai domeniului industriilor culturale și creative care au convertit patrimoniul european într-un site cu multiple referințe și, mai ales, de referință. Cea mai mare colecție europeană comună reunește domeniile, disciplinele, practicile și tradițiile continentului: imagini și informații despre spații naturale, istorice și create, situri arheologice, monumente și opere de artă, autori clasici și moderni, studii de istorie, civilizație, educație, lucrări de filozofie, drept, economie, religie, geografie, mărturii de călătorie și explorări, produse multimedia, literare, muzicale, opere de artă populară și literară etc. Motoarele de căutare sunt diverse, pe domenii, teme, subiecte sau cuvinte-cheie. Digitalizarea patrimoniului cultural european la scară largă a urmărit câteva obiective majore: conceperea unui fond numeric comun de carte, cunoaștere, știință, cultură și creație; facilitarea accesului la arealul european; difuzarea cunoașterii integrării culturale europene; și schimbul de experiență interculturală între cetățenii Uniunii Europene.

Colegiul de redacție

Redactor-șef:
Carolina DODU-SAVCA
Redactor-șef adjunct:
Mihai HACHI
Membri:
Ion BURUIANĂ
Vasile CUCERESCU
Violeta MELNIC
Asistenți:
Vitalie CORCODEL
Victoria CUCERESCU
Ala OLĂRESCU

ECSA-Moldova (E-institute)

Moldova, Chișinău
str. Paris nr. 53/3, of. 5
pagina web: www.studii.eu.org
e-mail: secretariat@studii.eu.org
executat la comanda nr.278/6
Casa Imago
bun de tipar: 03.08.2015
800 de exemplare

Acest proiect este finanțat cu sprijinul Comisiei Europene în cadrul Programului Jean Monnet, acțiunea 2012-3106.

Publicația reflectă numai punctul de vedere al autorilor și Comisia nu este responsabilă pentru eventuala utilizare a informațiilor pe care le conține.

Textele nu exprimă în mod necesar poziția ECSA-Moldova.